

29 april 2015 Handelsverstoring

Vandaag heeft de Europese Commissie een interessante set aan staatssteun besluiten genomen. Doorsnijdend thema was het staatssteun criterium handelsverstoring. Zoals jullie weten is dat één van de vier cruciale criteria voor staatssteun. Vandaag nam de Commissie 7 besluiten tegelijk, met telkens de conclusie: hier geen handelsverstoring, dus ook geen staatssteun. En geen staatssteun betekent geen ingewikkelde procedures en (uit staatssteunoptiek) geen beperkingen.

De Commissie beschouwt deze zeven maatregelen als een extra leidraad om te bepalen welke maatregelen niet door de Commissie hoeven te worden goedgekeurd op grond van de EU-staatssteunregels. Volgens haar eigen persbericht zijn deze zaken zelfs een aanvulling op de algemene groepsvrijstellingsverordening, die vorig jaar in mei werd goedgekeurd en waarbij heel wat meer gevallen werden vrijgesteld van voorafgaande goedkeuring door de Commissie. Cruciaal verschil tussen een AGVV zaak en een niet-staatssteun zaak is natuurlijk wel dat je onder de AGVV nog steeds een kennisgeving moet plegen en dat er monitoring en controle plaatsvindt. Bij een conclusie geen staatssteun gaan simpelweg alle contacten tussen Commissie en lidstaat op nul. Later dit jaar zal de Commissie nog met een "notie over staatssteun" komen, waarin nog meer codificatie zal zijn opgenomen over dit thema.

De Commissie stelt nu dat als er publieke financiering wordt verleend voor een activiteit met een louter lokale impact, het handelsverkeer binnen de EU niet ongunstig wordt beïnvloed, wanneer de begunstigde goederen levert of diensten verricht binnen een beperkt gebied binnen een lidstaat en waarschijnlijk geen klanten uit andere lidstaten zal aantrekken. Bovendien mag de maatregelgeen - of hoogstens marginale - voorzienbare effecten hebben op grensoverschrijdende investeringen in de sector of de vestiging van bedrijven binnen de eengemaakte markt van de EU. Dit moet allemaal wel vooraf worden aangetoond. Toon je dat als (lokale) overheid aan, dan hoef je in principe ook niet te melden. Je mag wel melden uit rechtszekerheidsoverwegingen, maar de ervaring leert dat de Commissie dan juist extra streng gaat kijken en vrij snel negatief tegenover de casus zal staan. Om het maar even wat botter te formuleren: de Commissie laat zich niet graag gebruiken als excuus-truus bij omstreden lokale besluiten.

Hieronder hebben we een kopie van de tekst over de 7 steunzaken opgenomen, er zat ook een Nederlandse casus tussen over de haven van Lauwersoog. Best opmerkelijk dat de Commissie in deze Nederlandse casus expliciet naar vissers verwijst en dan het feit aanhaalt dat er alleen maar kleine vissersboten profiteren van de investeringssteun in de haven. Daar zit dus een vooronderstelling achter dat alleen vissers met grote visboten op de internationale markt handelen. Size does matter! Betekent dit nu ook dat benzinstations (die doorgaans per definitie relatief klein zijn in vergelijking met raffinaderijen en bedienen ook vooral de lokale markt) dus ook niet meer de handel kunnen beïnvloeden? Horen we daar al een licht gejuich opgaan in de grensstreek (is subsidie weer mogelijk)?

Meer informatie:

drs. M.P.E.V. Könings
GSM: 06 4262 7976
melvinkoenings@lysiasgroup.com

LYSIAS ADVIES BV
www.lysiasgroup.com
Telefoon: 033 4647070
Postadres: Postbus 2037, 3800 CA Amersfoort

Nadere informatie over de besluiten

Tsjechië - Openbare ziekenhuizen in Hradec Králové (SA.37432)

De openbare ziekenhuizen die eigendom zijn van de regio Hradec Králové ontvangen overheidsfinanciering, in hoofdzaak om de medische spoeddiensten te garanderen en de apparatuur te financieren die deze ziekenhuizen nodig hebben om hun diensten te kunnen verstrekken. De Commissie is van oordeel dat deze overheidsfinanciering het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig kan beïnvloeden en dus geen staatssteun vormt, in essentie om twee redenen: de ziekenhuizen verstrekken als hoofdactiviteit medische zorgen aan mensen die in de buurt van elk ziekenhuis wonen (d.w.z. hun district). Daarnaast zijn er geen aanwijzingen van relevante grensoverschrijdende investeringen in de ziekenhuizen of van de vestiging van zorgverleners uit andere lidstaten in de regio.

Duitsland - Medisch centrum in Durmersheim (SA.37904)

De Commissie ontving een klacht dat de Duitse gemeente Durmersheim (Baden-Württemberg) faciliteiten onder de marktprijs verhuurt aan het medisch centrum Klinikum Mittelbaden. Het centrum verstrekt medische standaarddiensten aan de lokale bevolking, waarvoor alleen op lokaal niveau mededinging bestaat. Taalkwesties en kenmerken van de nationale gezondheids- of verzekeringssystemen maken grensoverschrijdende mededinging voor medische standaarddiensten onwaarschijnlijk. Bovendien zou een mogelijk voordeel erg beperkt zijn en zouden de effecten verwaarloosbaar zijn omdat het maar om een klein centrum gaat en er niet veel huur wordt betaald. De vermeende begunstigde van de steun heeft geen enkele activiteit waarvoor op een ruimer niveau dan het lokale niveau mededinging bestaat.

Duitsland - Stedelijke projectvennootschap Wirtschaftsbüro Gaarden - Kiel (SA.33149)

De projectvennootschap Kiel-Gaarden GmbH is eigendom van en wordt geëxploiteerd door de stad Kiel. Zij verstrekt, op zeer beperkte schaal, gratis informatie-, advies- en consultancydiensten voor belanghebbende particulieren, pas opgerichte bedrijven en kmo's/mkb om Kiel-Gaarden aantrekkelijker te maken en er meer economische activiteit te ontplooien. Zij verleent haar diensten uitsluitend lokaal, in Kiel-Gaarden, een achterstandswijk van Kiel waarvoor stadsontwikkelingsmaatregelen worden genomen. Daarnaast stelde de Commissie vast dat er geen bewijs was van relevante grensoverschrijdende investeringen voor dergelijke diensten (het bieden van basisadvies aan zeer kleine ondernemingen in achterstandswijken in steden).

Duitsland - Landgrafen-Klinik (SA.38035)

De Landgrafen-Klinik is een revalidatiekliniek met 200 bedden in Bad Nenndorf (Nedersaksen). De deelstaat heeft de kliniek vergoed voor de verliezen die bij het verstrekken van gezondheidszorgdiensten zijn geleden. De Commissie is van oordeel dat die overheidsfinanciering het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig kan beïnvloeden en dus geen staatssteun vormt, in essentie omdat de door de Landgrafen-Klinik verstrekte diensten louter lokaal van aard zijn (van de 3080 patiënten die er in 2013 werden behandeld, was er geen enkele afkomstig uit een andere lidstaat), en omdat de overheidsfinanciering van de Landgrafen-Klinik geen aanzienlijke investering in de regio heeft aangetrokken noch concrete belemmeringen heeft gecreëerd voor de vestiging van andere ondernemingen (er zijn trouwens meer dan 20 revalidatieklinieken in de streek).

Nederland - Investeringssteun voor de haven van Lauwersoog (SA.39403)

Het investeringsproject in de haven van Lauwersoog bestaat uit een verlenging van de kade in de vissershaven, modernisering van de jachthaven voor plezierboten en de bouw van een drijvend platform voor de recreatievisserij. De haven van Lauwersoog wordt voornamelijk gebruikt door kleine vissersboten, die vooral voor een bepaalde haven kiezen omdat die dichtbij visgronden ligt. De investering zal niet leiden tot een aanzienlijke toename van de capaciteit van de haven en met name

niet voor meer capaciteit om grotere schepen te ontvangen. Bijgevolg is de investering in de vissershavens gericht op een lokale markt en zal zij geen significant effect hebben op de handelsstromen tussen de lidstaten, in die zin dat vissers uit andere lidstaten daardoor geen prikkels zouden krijgen om de haven van Lauwersoog te gaan gebruiken in plaats van vissershavens in andere lidstaten. Ook de delen van het project voor recreatieve activiteiten zijn duidelijk gericht op een lokale markt (de jachthavens heeft slechts 60 ligplaatsen) en zullen de grensoverschrijdende handel dus niet ongunstig beïnvloeden.

Verenigd Koninkrijk - Glenmore Lodge (SA.37963)

Glenmore Lodge, dat door SportScotland, een overheidsinstantie, wordt geëxploiteerd en gesubsidieerd, is het National Outdoor Training Centre van Schotland. Het is actief op twee gebieden: certificeringsopleidingen voor bergcoaches en -instructeurs, waarbij kwalificaties worden aangeboden die door bestuursorganen in de sportsector in het Verenigd Koninkrijk worden erkend, en in mindere mate opleiding in bergvaardigheden en bergsporten voor het grote publiek. De Commissie stelde vast dat de steun voor SportScotland het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig beïnvloedde en dus geen staatssteun vormde, omdat het grootste deel van de activiteit van Glenmore Lodge gericht is op regionale of hoogstens nationale klanten en omdat er geen overtuigend bewijs is van grensoverschrijdende investeringen of vestigingen voor het soort diensten dat door Glenmore Lodge wordt aangeboden.

Verenigd Koninkrijk - Golfclubs die eigendom zijn van de leden (SA.38208)

In het Verenigd Koninkrijk gelden bepaalde vrijstellingen van de vennootschapsbelasting voor sportclubs die kwalificeren als Community Amateur Sport Clubs (CASC's). In een klacht werd aangevoerd dat bepaalde belastingvoordelen voor golfclubs de mededinging zouden vervalsen en met staatssteun zouden gelijkstaan. De klacht had betrekking op vrijstellingen van de vennootschapsbelasting over de winst die de CASC's maken wanneer niet-leden (d.w.z. bezoekers) entreegeld betalen, wanneer de omzet van de handel minder bedraagt dan 30 000 pond, en over het inkomen uit eigendommen van de club wanneer het bruto-inkomen minder bedraagt dan 20 000 pond. De Commissie concludeerde dat deze clubs door hun status van CASC's activiteiten zijn die tegemoetkomen aan de behoeften van de lokale bevolking en dus het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig beïnvloeden en geen steun vormen. De belastingvoordelen zijn op lage niveaus begrensd, waardoor clubs met significante inkomsten uit spelers die geen lid zijn (uit het Verenigd Koninkrijk of uit het buitenland), die dus zouden kunnen concurreren met golfterreinen buiten het Verenigd Koninkrijk, uitgesloten zijn.